

Västra Götalandsregionens Bredbandstöd

Riktlinjer för sökande kommuner

2020-11-02

Bredbandssamverkan i Västra Götaland

INNEHÅLL

Innehåll

Bredbandssamverkan i Västra Götaland	1
1 Bakgrund och syfte med VGRs bredbandsstöd	3
2 Mål	4
3 Bredbandsbrister i kommunerna i Västra Götaland	5
4 Västra Götalandsregionens bredbandsstöd	5
4.1 Nå områden utan fiberanslutning med en fibersträckning och en ny fiberanslutningspunkt	6
4.2 Eliminera vita fläckar	7
4.3 Samhällsmaster	7
4.4 Förstärkande redundansförbindelser mellan kommuner	7
5 Övriga krav i utförandefasen	8
5.1 Öppna nät	8
5.2 Överkapacitet	9
5.3 Grossistprissättning på den nya fiberstrukturen.....	9
5.4 Andra offentliga stöd	9
5.5 ”Clawback”, återbetalningsmekanism	9
5.6 Upphandling av tillhandahållande med öppna och icke diskriminerande villkor	10
5.7 Mallar	11
5.8 Dokumentation och registrering av fiberstrukturen.....	11
5.9 Stödberättigade kostnader	11
5.10 Krav på slutredovisning.....	11
6 Ansökningsprocess och transparens.....	12

1 Bakgrund och syfte med VGRs bredbandsstöd

Tillgång till en säker och kapacitetsstark Internetuppkoppling är numera en självklarhet för alla invånare och företag. Det kan gälla att ta del av information, ha kontakt med myndigheter, göra ekonomiska transaktioner, inköp eller att annonsera sin verksamhet mot potentiella kunder. Kapacitetsstark internetuppkoppling förbättrar också förutsättningarna för effektiv vård och omsorg, mindre bilpendling, möten utan resor med bra kvalitet och bättre distansutbildning.

Så länge inte regionens bredbandsmål är uppfyllda, är en fortsatt utbyggnad av bredband med hög kapacitet och hög säkerhet en nödvändighet. Utvecklingen av tjänsteutbud och kundernas efterfrågan pekar tydligt på att kraven på att både sända och ta emot stora mängder information fortfarande ökar och att utbyggnaden av bredbandsnätet behöver fortgå och dessutom i allt högre utsträckning kompletteras med säkerhetshöjande åtgärder och redundanta förbindelser. I den bredbandsstrategi som beslutats av regionstyrelsen den 7 juni 2018, ingår att fortsätta ge stöd för stamnät till nya anslutningspunkter där lokalnätsägare kan ansluta accessnät till hushåll och näringsliv. Dessutom utökades möjligheterna med VGRs bredbandsstöd till att omfatta tre nya ändamål, i prioriteringsordning:

1. Stöd för att bygga bort vita fläckar, det vill säga sammanhängande områden utan bredbandstäckning
2. Stöd för att etablera samhällsmaster i områden med dålig mobiltäckning
3. Stöd till byggandet av redundanta förbindelser för ökad robusthet och säkerhet i fibernäten

Kommunerna och regionen arbetar tillsammans med att underlätta bredbandsutbyggnaden genom en arbetsgrupp under namnet UBit. BHUs presidium är styrgrupp.

Den nationella bredbandstrategin som lanserades den 21 december 2016 bekräftar att målen i länets bredbandsstrategi är steg i rätt riktning och att statens roll främst är att säkerställa att konkurrensen fungerar och låta marknaden klara fortsatt bredbandsutbyggnad på kommersiella villkor.

Länet ligger i linje med riksgenomsnittet vad gäller hushållens tillgång till 100 Mbit/s och är bättre än riksgenomsnittet för hushåll på landsbygden enligt Post- och Telestyrelsens (PTS) bredbandskartläggning för 2019. Förbättringar har skett successivt sedan samverkansarbetet påbörjades och länet har utvecklats snabbare än de flesta andra delar av Sverige. Framför allt har förbättringen gått snabbare när det gäller utbyggnaden av bredband på landsbygden. Västra Götalands län är i 2019 års mätning det län som har den högsta andelen hushåll med fiber utbyggt i närheten på landsbygden förutom Gotland.

För att gå mot målen i regeringens bredbandsstrategi och mot ett mer robust bredbandsnät behöver regionen och kommunerna göra fortsatta insatser. Regionutvecklingsnämnden (RUN) beslutade den 15 september 2009 om att inleda en sådan satsning genom att anvisa 30 mnkr per år för fortsatt bredbandsutbyggnad under de närmaste åren. Regionens anvisade medel skall mötas av minst lika mycket från kommunerna och kan kompletteras genom medverkan från kommersiella aktörer. Den 7 juni 2018 beslutade regionutvecklingsnämnden att låta stödet finnas kvar till och med år 2025 och att utöka ändamålet enligt beskrivningen ovan.

Utbyggnaden av mobilnäten fortsätter i länet. 4G är i stort sett helt utbyggt och inom några år kommer 5G att lanseras. Men 5G förväntas inte bidra till en bättre täckning på landsbygden i någon större utsträckning. Utbyggnaden av en bättre mobiltäckning är dock även den starkt beroende av ytterligare fibersträckningar till befintliga och nya mobilmaster för att åstadkomma ökad mobiltäckning över länets yta och tillräcklig kapacitet.

2 Mål

Målen i den gällande regionala bredbandsstrategin är i överensstämmelse med den aktuella nationella bredbandsstrategin. Följande mål gäller regionalt för år 2020:

- 95 % av Västra Götalands hushåll och företag ska ha tillgång till robust bredband med en hastighet på minst 100 Mbit/s symmetriskt

Det är osannolikt att vi kommer att nå målet på länsnivå, även om vissa kommuner, framför allt de med en låg andel landsbygdshushåll, kommer att klara det.

Anledningen till detta är främst att bredbandet enligt definitionen ska vara indraget i huset för att det ska anses ha tillgång. Här spelar det alltså roll inte bara att nätet är utbyggt, utan också att hushållen vill ansluta sig till det som är byggt.

Det finns även mål för åren 2023 och 2025:

- 2023: Hela Västra Götalands län (det vill säga där man normalt befinner sig) ska ha tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet.
- 2025:
 - 98 procent av Västra Götalands hushåll och företag ska ha tillgång till robust bredband med en hastighet på minst 1000 Mbit/s symmetriskt
 - 99,9 procent av Västra Götalands hushåll och företag ska ha tillgång till robust bredband med en hastighet på minst 100 Mbit/s symmetriskt
 - 100 procent av Västra Götalands hushåll och företag ska ha tillgång till robust bredband med en hastighet på minst 30 Mbit/s symmetriskt
 - För var och en de nätägande mobiloperatörerna, ska 90 procent av länets yta ska nås av mobilt bredband på minst 10 Mbit/s

Dessa mål kan se ut att vara svårare att nå än målet för 2020, men begreppet ”tillgång till bredband” definieras här annorlunda, det räcker att bredbandet är indraget till eller i absoluta närheten av hushållet för att det ska anses ha tillgång till bredband. Det innebär att bredbandet inte måste vara indraget i huset och att de boende inte måste ha anslutit sig till nätet för att räknas med i målet. Målet kan ändå vara svårt att nå.

Dessa mål innebär att ett fokus på ytterligare förtätning av bredbandet i länet ger möjlighet och förutsättningar att nå stödets övergripande syften. Av detta skäl kommer VGR bredbandsstöd att ha ett fortsatt huvudfokus att nå ut med bredband längre ut på landsbygden genom att skapa nya anslutningspunkter. Medel kommer också att kunna sökas för att bygga anslutningsnät som tar bort vita fläckar. Detta ändamål har dock prioriterats ner sedan RUNs beslut som saken, eftersom det fortfarande finns andra stöd som adresserar saken. Stödet kan också användas till att etablera samhällsmaster på ställen som i dagsläget saknar täckning för mobilt bredband med den hastighet som krävs för att nå målet i den regionala bredbandsstrategin. Slutligen kan stöd sökas för att bygga redundansstråk som ökar robusthet och säkerhet i bredbandsnäten. Enligt RUNs beslut är även detta ändamål lägre prioriterat eftersom det inte bidrar till uppfyllandet av bredbandsmålen.

3 Bredbandsbrister i kommunerna i Västra Götaland

Bredbandsbristerna i Västra Götaland har tidigare beskrivits i förhållande till telestationer som varit utgångspunkt för en utbyggnad av fibernät. Nu när fiberutbyggnaden har kommit ganska långt i länet, blir denna utgångspunkt allt mindre relevant.

De bristpunkter som identifierats har satts upp på en lista och den är det fortfarande aktuellt att beta av, men nya punkter har också kommit till på listan som inte utgår från telestationerna. Totalt har listan omfattat 203 punkter, men det återstår bara 10 av dessa att åtgärda (siffror från 2020-06-04). I samband med att Västra Götaland fick tillgång till PTS bredbandsstöd under 2020, gjordes prioriteringar av UBit-gruppen för att få utbyggnad att ske vid dessa 10 punkter. I de områden med dålig bredbandstäckning som finns kvar ska den nätägare som vill bygga ut området, i första hand söka stöd från Landsbygdsfonden hos Länsstyrelsen.

Det finns också områden där mobiltäckningen är dålig och där de kommersiella mobiloperatörerna anser det olönsamt att bygga ut sina nät. Det finns även brister i redundans och säkerhet för fibernäten. I och med den fiberföreningsdrivna utbyggnaden har många lokala fibernät etablerats på landsbygden med hjälp av stöd från Landsbygdsprogrammet och VGRs bredbandsstöd. Därigenom har en struktur uppstått bestående av många fiberöar som inte hänger ihop sinsemellan. Matningen till dem är ofta bara byggd en väg och då inom de kommuner där de ligger. Dessa öar blir då sårbara för avgrävningar och andra störningar.

Hjälp att hitta alla dessa typer av bristområden inom den egna kommunen kan erhållas via det kunskapsmaterial som länet samlat i en GIS-databas som ges tillträde till efter överenskommelse. Detta material får gärna användas i kommunernas marknadsanalys som krävs för ansökan om Västra Götalandsregionens bredbandsstöd.

Kommunerna har ett ansvar att föreslå och prioritera bland sina tänkbara utbyggnadsobjekt vid begränsade finansiella resurser.

4 Västra Götalandsregionens bredbandsstöd

Utbyggnad av stamnät till identifierade bristområden

I linje med IT-infrastrukturstrategin kommer huvudfokus för satsningarna att vara att få bredband längre ut på landsbygden. Kommunerna och Västra Götalandsregionen skall betala lika stor andel av projektkostnaderna som redovisas i ansökningarna. Kommersiella aktörer bör fås att delta i finansiering så långt det är möjligt.

Kommunen gör i förekommande fall en konkurrensutsättning som ska leda till att en marknadsaktör etablerar och tillhandahåller de nya fibersträckorna. Tillhandahålla betyder i detta sammanhang bygga, äga och sköta drift och underhåll på de nya stamnätssträckorna. Kommunen ska även svara för uppföljning av avtalets villkor gentemot upphandlad bredbandsoperatör. Avtalet ska ha en avtalstid om minst sju år. Vid bristande uppfyllelse av villkoren kan kommunen via avtalet vidta åtgärder för att komma till rätta med bristerna.

Genom kommunens undertecknande av sin ansökan om VGR-bredbandsstöd för att etablera och tillhandahålla bredbandsnät, förbinder sig kommunen dels att följa de villkor som gäller för stödet och som redovisas översiktligt i punkterna 5.1-5.10 nedan, dels att på Västra Götalandsregionens begäran kräva återbetalning av utbe-

talade stödmedel från Bredbandsoperatören. En sådan begäran från Västra Götalandsregionen kan i sin tur initieras och baseras på beslut från EU-kommissionen eller Europeiska domstolen. EU-kommissionens riktlinjer för statligt stöd för utbyggnad av bredband (2013/C25/01) samt EU-kommissionens generella gruppundantag för statligt stöd (Förordning (EU) nr 651/2014) är de regelverk som ligger till grund för såväl VGRs som de kommunala offentliga insatserna.

Kvarvarande områden med dålig bredbandstäckning, antingen enskilt eller flera tillsammans, kan få stöd från VGR och kommunen tillsammans, med liknande villkor som gäller för stödet till stamledningar. Detta stöd ska dock endast användas om motsvarande stöd inte går att få från landsbygdsprogrammet eller PTS.

I områden med dålig mobiltäckning där de kommersiella mobiloperatörerna anser det olönsamt att bygga ut, kan VGR och kommunen tillsammans gå in och söka stöd för att etablera en så kallad samhällsmast där. Det innebär att det offentliga avlastar operatören en del av investeringen för etableringen, men meningen är att framtida ägande och drift av masten ska ske via operatörerna.

En ökad säkerhet för de företag och hushåll som är anslutna till nyligen anlagda lokala bredbandsnät skulle uppnås om det byggdes nya förbindelser som band samman dem. På övergripande nivå skulle det dessutom öka informationssäkerheten att se till att det byggdes fiberstråk över kommungränserna mellan centralpunkterna i de lokala nät som ligger närmast kommungränserna.

Detta stödprogram kan inte kombineras med andra offentliga stöd.

Nedanstående punkter är åtgärder som kan delfinansieras med stödet.

4.1 Nå områden utan fiberanslutning med en fibersträckning och en ny fiberanslutningspunkt

Områden utan riktigt bredband är vår viktigaste prioritering. En lista finns inom länet med kvarvarande bristområden. Dessa områden saknar kraftfullt trådbundet bredband. Dessa kallas inom det offentliga EU-regelverket vita och grå områden samt vita NGA-områden. Vita områden är områden utan bredband alls. Vita NGA-områden saknar helt en fiberpunkt. NGA står för "Next Generation Access". De enda tekniker som är godkända som NGA-teknik är fiber, kabelsystem med DOCSIS 3 eller VDSL 2 inom 500 meter samt vissa radiotekniker om de uppfyller regelverkets kapacitetskrav. Av dessa tekniker är det för närvarande endast fiber som är gångbart på landsbygden.

Nya anslutningspunkter närmare lokala accessnät ger bättre kalkyler för utbyggnadsåtgärder i de kommersiellt besvärligaste bredbandsbristområdena i Västra Götalands län. Fiberanslutningspunkten bör placeras där nätägarens kommunikationsoperatör vill ha den inom området eller där kommunen anser den passar bäst utifrån kommunens samhällsplanering. Dessa anslutningspunkter skall ligga inom områden med bredbandsbrister enligt ovan. Finns fiber redan inom området från någon kommersiell aktör erhålls ej stöd för ytterligare fiberutbyggnad.

4.2 Eliminera vita fläckar

En vit fläck är ett område där fibernät inte byggts, antingen på grund av att det aldrig har planerats något nät i området, eller för att så få av de som bor i området har tackat ja till erbjudandet, att nätbyggaren har ansett det olönsamt att bygga ut och därför låtit bli. Det är i sådana områden som Jordbruksverkets stöd i form av pengar från Landsbygdsfonden hittills har kunnat användas. Meningen med det regionala stödet är inte att konkurrera med Landsbygdsfonden, utan att komplettera det där förutsättningar för att tillämpa det inte finns. Det kan till exempel röra sig om områden som ligger i närheten av befintliga lokalnät, men där de nuvarande lokalnätsägarna inte förmår att driva ett nytt anslutningsprojekt.

För att sådana projekt ska bli tillräckligt intressanta för marknadens aktörer att satsa på, får de inte vara så små att bara lokala nätägare finner det värt att lägga anbud.

Det är svårt att tro att en nätägare som inte tidigare är etablerad i närheten av det aktuella området, skulle vara intresserad av att knyta till sig nya kunder eftersom de aktuella områdena blir ganska spretiga och osammanhängande. Det ska därför vara möjligt att lägga anbud på delar av det upphandlade området. På så sätt kan befintliga nätägare utöka sina områden så att glipor mellan nuvarande områden täpps igen.

En grundförutsättning för att nå lönsamhet i den här typen av nyanläggningsprojekt är att hushållen själva bidrar med en väsentlig del av finansieringen. En miniminivå på ca 20 000 kr per fastighet i anslutningsavgift ska därför tillämpas. Om det är befogat med tanke på anslutningsavgifter för tidigare utbyggnad i närheten kan avgiften i det nya området vara högre.

4.3 Samhällsmaster

Genom en kartläggning över platser som i dagsläget saknar täckning för mobilt bredband med den hastighet som krävs för att nå målet i den regionala bredbandsstrategin, skulle det vara möjligt för kommunerna att på eget initiativ bygga själva masten inklusive anslutning till elkraft och fiber. Alternativt kan kommunen göra en konkurrensutsättning av ett tillhandahållande så att någon annan bygger, äger och driver masten. Dessa samhällsmaster måste sedan vara tillgängliga och öppna för samtliga teleoperatörer att installera mobilceller och egen transmissionsutrustning i. Kostnaden för att förbättra och förtäta mobilnäten skulle därigenom bli lägre för teleoperatörerna vilket skulle gynna ytterligare etablering av infrastruktur i kommersiellt mindre attraktiva områden. Driftkostnader skulle operatörerna på sedvanligt sätt stå för. VGR och den kommun där masten placeras ska dela lika på kostnaden för varje mast.

4.4 Förstärkande redundansförbindelser mellan kommuner

Som ett komplement till de två ovanstående typerna av bristområden, kan VGRs bredbandsstöd nu också användas för att sammanbinda områden med endast en matning. Genom att på detta sätt bygga redundansförbindelser mellan separata fiberöar ökar säkerheten i näten väsentligt till gagn för framför allt näringslivet på landsbygden, men så klart även för hushållen.

Avstånden mellan lokalnäten varierar mellan olika kommuner och områden, men när mer eller mindre alla hushåll i en kommun har blivit anslutna, kommer de ofta inte att vara mer än några hundra meter upp till ett par kilometer. Det är avstånd

som nätägarna själva eller tillsammans med den kommun där de finns, borde kunna överbygga själva med egna medel för att öka säkerheten i sina nät och för de kunder som är anslutna där.

På ett antal ställen i länet behövs längre, övergripande och tvärgående förbindelser som ibland kan gå över flera kommuner och överbygga större avstånd med gles bebyggelse. För detta ändamål kan VGRs bredbandsstöd komma väl till pass. Inte hela sträckorna behöver nyförläggas. Man måste kunna utnyttja de stamnät som redan byggts och bara förlänga dessa mellan fler områden och kommuner. Grundregeln ska vara att sådana sammanbindande sträckor måste innefatta en nyanläggning på minst 5 km och gå mellan minst två kommuner, dvs inte inom en kommun. Undantag kan göras om det finns särskilda skäl för det.

Endast de tre typerna av brister som är beskrivna ovan i dessa riktlinjer kommer att accepteras för stöd.

5 Övriga krav i utförandefasen

5.1 Öppna nät

Infrastruktur som byggs med hjälp av stöd enligt denna beskrivning måste vara öppen och tillgänglig för marknadens tjänsteleverantörer till marknadsmässiga priser.

Genom att ställa krav på att fiberstrukturen fram till den nya fiberpunkten är öppen vill vi poängtera att leverantörer skall hålla sig till väl standardiserade lösningar samt att den värdekedja som byggs upp möjliggör för slutkunderna att kunna välja mellan flera olika tjänsteleverantörer. Det är också viktigt att infrastrukturen kan användas till andra ändamål än vad syftet var vid anläggandet.

Kraven på fiberstrukturen relaterar till kanalisations- och svartfibernivån eftersom det är dessa nivåer som kommer att upphandlas i första hand. I enlighet med det EU-rättsliga regelverket ska svartfiber och eventuell kapacitetstjänst vara öppen under minst 7 år enligt avtalet med utvald leverantör.

När det gäller kanalisationsnivån får rätten till tillträde till kabelrör och stolpar inte tidsbegränsas. Detta nya krav innebär att minst tre rör skall läggas ner fram till den nya fiberanslutningspunkten i en multiduct-kanalisation eller tre separata kanalisationsrör.

Öppna nät, som tillhandahålls på skäliga icke diskriminerande villkor bidrar till att tjänsteleverantörerna kan erbjuda såväl näringsliv, hushåll som offentlig sektor tillgång till ett brett utbud av prisvärda IT-tjänster.

Stödet syftar inte till att i första hand skapa en mångfald av nätägare, utan snarare till ekonomiskt stabila nätägare och en mångfald av tjänsteleverantörer som erbjuder tjänster i näten till flera olika kundkategorier samt en mer robust nätstruktur. Terminologin kring olika roller inom området kan beskrivas på nedanstående vis.

Nätägare

Kan vara nätgrossister, teleoperatörer, fiberföreningar, kommuner, kommunala stadsnät, energibolag osv. Bygger oftast ett rent passivt nät på ovan nämnda kanalisationsnivå och svartfibernivå.

Kommunikationsoperatör (KO)

Kommunikationsoperatören ansvarar för att tjänsteutbudet i nätet innehåller en mångfald av tjänster från olika tjänsteleverantörer. En KO är en tjänstemäklare på bredbandsnät. KO sätter också upp aktiv elektronik och lyser upp svartfibern som byggts. KO sköter alltid driften av sitt aktiva nät och ibland också driften av det passiva nätet, och kan även stå för nätplanering. Det kan vara en befintlig nätoperatör men också en aktör som specialiserar sig på att vara just kommunikationsoperatör.

Tjänsteleverantör

Har relationen till slutkund. Kan vara befintliga operatörer, bredbandsleverantörer, TV-bolag eller företag som specialiserar sig på enskilda tjänster som IP-telefoni, spel, musikdistribution, videodistribution, affärssystem etc.

Den som vill fördjupa sig mer om öppenhet kan gärna läsa mer under rubriken "Bredbandsnätet ska vara öppet" på Jordbruksverkets webbsida, <http://www.jordbruksverket.se/bredband>

5.2 Överkapacitet

Det stamnät som blir byggt med hjälp av stödet, ska ha en viss överkapacitet så att det även kan användas till framtida behov. Överkapaciteten ska vara på 24 fiberpar, det vill säga 48 fiber och ett extra tomrör parallellt med stamnätet. Vid förläggning av sjökabel gäller inte detta krav generellt, utan kapaciteten får diskuteras från fall till fall.

5.3 Grossistprissättning på den nya fiberstrukturen

EUs riktlinjer för prissättning bör beaktas, vilket betyder att grossistpriserna bör grunda sig på de genomsnittliga offentliggjorda (reglerade och oreglerade) grossistpriser som råder i andra jämförbara, mer konkurrensutsatta områden av landet. Priserna för tjänsterna skall alltid vara icke-diskriminerande. PTS reglering av den dominerande aktören på svenska marknaden avseende grossistpris ska användas som vägledande riktlinjer om oklarhet eller konflikt rörande prissättningen i Bredbandsnätet skulle uppkomma. Bredbandsoperatören ska i avtalet med kommunen förbinda sig att efterleva den praxis som PTS utvecklar under avtalstiden.

5.4 Andra offentliga stöd

Detta stöd får inte kombineras med andra offentliga stöd. Varken nätägaren eller kommunikationsoperatören får således motta offentligt stöd från andra stödgivare än Västra Götalandsregionen och den aktuella kommunen i förhållande till det aktuella projektet.

5.5 "Clawback", återbetalningsmekanism

Offentliga stöd till en kommersiell marknad skall enligt EU-kommissionen ha en återbetalningsmekanism. I den avtalsmall som Västra Götalandsregionen har tagit fram finns det därför regler om skyldighet för stödmottagaren att återbetala hela eller del av erhållet stöd om stödmottagarens vinst från Bredbandsnätet är högre än den genomsnittliga lönsamhetsgraden i industrin under samma period.

Stödmottagaren ska varje år upprätta en separat skriftlig redovisning av sin verksamhet och dess lönsamhet med Bredbandsnätet under det gångna kalenderåret. Krav på återbetalning kan dock endast ställas om stödmottagaren (och andra bolag i samma koncern) har erhållit minst 10 000 000 kronor ackumulerat i stöd.

När Bredbandsnäten har varit i drift i fem år ska kommunen i sådana fall kontrollera om stödmottagarens vinst under femårsperioden har överstigit den genomsnittliga lönsamhetsgraden i branschen. Därefter skall kontrollen göras årligen. Denna del beskrivs också i den avtalsmall som Västra Götalandsregionen tillhandahåller.

Skulle kommunens kontroll visa att stödmottagarens lönsamhet från nättjänsterna har överstigit den genomsnittliga lönsamhetsgraden i branschen, ska kommunen ha rätt att återkräva belopp som motsvarar den ”övervinst” som stödmottagaren har gjort. Återbetalda stödbelopp ska fördelas mellan kommunen och Västra Götalandsregionen med hälften vardera.

5.6 Upphandling av tillhandahållande med öppna och icke diskriminerande villkor

Kommunernas tilldelning av kontrakt ska ske efter konkurrensutsättning i enlighet med gällande lagstiftning av ett tillhandahållande av bredbandsinfrastruktur till definierade områden enligt avsnitt 4.1 - 4.4 ovan. Detta innebär att kommunen ska be marknadens aktörer bygga, äga och sköta driften av den upphandlade sträckan. Endast undantagsvis, när marknaden inte visat något intresse att lämna anbud på en sådan upphandling, kan annat agerande godkännas. Kommunens bredbandstrategi ska innehålla en marknadsanalys, helst enligt den mall för bredbandstrategi som Västra Götalandsregionen tillhandahåller. Man måste dock inte använda exakt denna mall för sin strategi men en marknadsanalys ska finnas i dokumentet.

EU-kommissionens riktlinjer för bredbandsutbyggnad och det generella gruppundantaget för statligt stöd innehåller riktlinjer för beviljande av statligt stöd för bredbandsutbyggnad. I riktlinjerna anges att beviljande av statligt stöd ska föregås av ett transparent och likabehandlande anbudsförfarande.

EU-kommissionen anger att de grundläggande principerna för offentlig upphandling ska följas, d.v.s. de principer som kommer till uttryck i 1 kap 9 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling. Detta innebär att kommunen ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingen på ett öppet sätt.

Ovanstående innebär att konkurrensutsättningarna kommer att följa de grundläggande principerna för offentlig upphandling, dessa riktlinjer för bredbandsstöd, VG-läns strategi för it-infrastruktur, EU-kommissionens beslut av den 2011-08-22 om godkännande av stöd för bredbandsutbyggnad samt EUs generella gruppundantag för statligt stöd.

De utvärderingskriterier som ska användas av kommunen i upphandlingen är:

- minsta stödbehov,
- teknikneutralitet gentemot accessteknologier,
- grossistprissättning,
- kvalitet i offererade fiberavlämningspunkter

Ovan angivna kriterier ska alltid utvärderas. Kriteriet minsta stödbehov ska vara det högst rankade av valda kriterier. I övrigt är kommunen fri att närmare utforma utvärderingsmodellen inom ramen för de grundläggande upphandlingsrättsliga principerna. Om ett kommunägt bolag lämnar anbud i upphandlingen, ska bolaget behandlas på samma sätt som övriga anbudsgivare.

Ett annat krav i upphandlingen som också framgår av upphandlingsmallen är att en inmätningstil av det byggda nätets sträckning skall erhållas från anbudsgivaren i samband med slutbesiktningen. Denna sträckning bör registreras hos kommunen och kommer att registreras i Västra Götalandsregionens GIS-system. Specifikationen över dokumentationen finns på www.vgregion.se/bredband.

Besiktningssmannen ska komma från ett av leverantören oberoende företag. Kostnaden för besiktningssman är stödberättigad.

5.7 Mallar

Kommunen ska använda de mallar till förfrågningsunderlag samt avtal med bredbandsoperatör som Västra Götalandsregionen har tagit fram. Genom att använda avtalsmallen kommer kommunen att säkerställa att korrekta villkor används gentemot Bredbandsoperatören.

I mallarna har Västra Götalandsregionen också redovisat när kommunen kan göra avvikelser. När det gäller avtalsmallen är inga avvikelser tillåtna utan Västra Götalandsregionens godkännande.

5.8 Dokumentation och registrering av fiberstrukturen

Fibersträckning till ett bristområde ska ha en början i ett fiberstamnät hos en kommersiell aktör som ingår i det svenska fiberstamnätet. Av marknaden etablerade band för utmärkning av fibern ska användas. Nätet ska mätas in digitalt enligt vad som beskrivs under upphandling och vara en del av slutredovisningen. Inregistrering av fiberinfrastrukturen ska ske i Ledningskollen.se med lämplig kontaktperson angiven.

Redundansförbindelser ska dimensioneras så att de har minst lika många lediga fiberpar som de fibernät som de ansluts till i respektive ände.

En kontroll av kulturminnes närvaro och andra miljöaspekter för området och tänkbara sträckningar dit ska göras genom samråd med Länsstyrelsen i Västra Götalands län och kommunens miljöenhet innan upphandlingen sker.

5.9 Stödberättigade kostnader

I det stödberättigade underlaget får ingå projekteringskostnader, grävning/schaktning, markavtalskostnader, tillståndskostnader, återställningskostnader, kanalisationsmaterial (minst 3 rör som gärna får vara av multiduct-typ), nodskåp, brunnar, fiberkablar, dragning, svetsning, termineringsutrustning, dB mätningar, inmätning av sträckning, ledningsrättskostnader, oberoende besiktning, dokumentation samt leverantörens projektledning. Ideella eller egna resurser skall inte inräknas.

5.10 Krav på slutredovisning

När utbyggnaden är klar och slutredovisning skickas in ska så mycket som möjligt av underliggande fakturor och andra verifikat läggas med. Detta för att

det ska vara möjligt att bedöma att endast stödberättigade kostnader har tagits med i projektet.

6 Ansökningsprocess och transparens

Ansökningsblankett finns på www.vgregion.se/bredband.

Ansökan inkl bredbandstrategi med marknadsanalys enligt ovan kommer att ligga ute på Västra Götalandsregionens hemsida under minst en månad innan beslut. Skulle någon aktör under denna månad hävda att detta område byggs ut på kommersiell grund med likvärdig trådbunden teknik ska denne redovisa en affärsplan och tidplan på högst tre år för projektet. Om inte detta kan påvisas fortsätter ansökningsprocessen enligt nedan. Uppgifter om samtliga beviljade stöd kommer att finnas tillgängliga på Västra Götalandsregionens hemsida under avtalstiden sju år och därefter ytterligare tre år i arkiv. De projekt som erhållit stöd om mer än € 500 000 kommer att finnas under en särskild rubrik.

Process VGR-Bredbandsstöd 2020

